

Aprob,
Avocatul Poporului,

Renate Weber

RAPORT
privind vizita desfășurată la Penitenciarul de Femei Târgșorul Nou Ploiești,
județul Prahova

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei la Penitenciarul de Femei Târgșorul Nou Ploiești, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 16 alin. (1) și a art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, o echipă de vizitare formată din reprezentanții ai instituției Avocatul Poporului și un reprezentant al unei organizații neguvernamentale, a efectuat la data de 10 februarie 2021, o vizită prin folosirea mijloacelor alternative la Penitenciarul de Femei Ploiești Târgșorul Nou, județul Prahova.

Vizita a fost anunțată și a avut ca obiective: ●consolidarea protecției persoanelor custodiate împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante; ●verificarea măsurilor luate pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19; ●verificarea implementării recomandărilor formulate în raportul de vizită întocmit ca urmare a vizitei din anul 2020, la unitatea penitenciară menționată; ●alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție, care pot apărea în timpul vizitei.

La efectuarea vizitei au participat domnul Nicolae Voicu - jurist, doamna Cleopatra Heroi - asistent social, doamna Florina Cristiana Dumitrescu – medic și doamna Denisa Maican – psiholog, consilieri în cadrul instituției Avocatul Poporului, precum și domnul Cătălin Tudor - reprezentant al Organizației Neguvernamentale „Fundația pentru Apărarea Cetățenilor împotriva Abuzurilor Statului (FACIAS)”.

Membrii echipei de vizitare au purtat discuții cu reprezentanții Penitenciarului de Femei Ploiești Târgșorul Nou.

Având în vedere condițiile speciale impuse de starea de alertă, instituită prin Hotărârea Guvernului nr. 967/2020 privind prelungirea stării de alertă pe teritoriul României și măsurile care se aplică pe durata acesteia pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19 și în scopul desfășurării vizitei în cele mai bune condiții, au fost efectuate mai multe activități:

-anterior efectuării vizitei, membrii echipei de vizitare au participat la o instruire în care s-au prelucrat următoarele materiale: Evaluare de risc și Plan de prevenire și protecție COVID-19, Procedura SSM pentru eliminarea/diminuarea riscului de infectare cu noul coronavirus COVID-19, Legea nr. 319/2006 a securității și sănătății în muncă, Măsuri de electrosecuritate, Legea nr. 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor, Ordinul nr. 3577/2020 privind măsurile pentru prevenirea contaminării cu noul coronavirus SARS-CoV-2 și pentru asigurarea desfășurării activității la locul de muncă în condiții de securitate și sănătate în muncă, pe perioada stării de alertă, Instrucțiuni proprii de securitate și sănătate în muncă specifice activității desfășurate, Măsuri de traseu.

-tot anterior vizitei, pentru a reduce riscul îmbolnăvirii cu COVID-19, au fost solicitate conducerii căminului unele informații, ce au putut fi analizate din timp de către membrii MNP și, în acest fel, durata vizitei a fost redusă;

-la intrarea în Sala de Protocol a instituției Avocatul Poporului (unde a fost efectuată vizita prin folosirea mijloacelor alternative) s-a efectuat triajul epidemiologic, prin verificarea simptomatologiei clinice preponderent respiratorie (tuse frecventă, strănut frecvent, stare generală modificată, rinoree etc.) a membrilor echipei de vizitare, a fost măsurată temperatura corporală a membrilor echipei de vizitare (toate persoanele având o temperatură situată sub 37,3° C), fiind completate în acest sens, de către membrii MNP, a Procesului-verbal încheiat cu ocazia efectuării vizitei prin folosirea mijloacelor alternative și a Fișei de instruire colectivă.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Din verificarea documentelor puse la dispoziție de către conducerea Penitenciarului de Femei Ploiești Târgșorul Nou, cât și din informațiile primite în contextul pandemiei de la reprezentanții unității penitenciare, au rezultat următoarele:

La data efectuării vizitei, se aflau în custodia Penitenciarului de Femei Ploiești-Târgșorul Nou un număr de 461 persoane private de libertate, la o capacitate de 470 locuri, penitenciarul având organizate secții pentru toate tipurile de executare, inclusiv arest preventiv, fiind penitenciar exclusiv pentru femei. Unitatea avea amenajată și o secție pentru bărbați, cu o capacitate de 12 locuri, deținuți ce desfășurau activități ce nu puteau fi efectuate de femei, la momentul vizitei în unitate erau 9 bărbați deținuți. Astfel, Penitenciarul nu se confrunta cu fenomenul supraaglomerării.

Referitor la măsurile luate pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, s-au constatat următoarele:

Pe perioada pandemiei de COVID-19, au fost luate următoarele măsuri:

-au fost efectuate instruirii periodice ale personalului, precum și ale persoanelor private de libertate, cu privire la reglementările în vigoare generate de instituirea stării de urgență respectiv, stării de alertă;

-deținuții au fost informați permanent și conștientizați cu privire la obligativitatea comunicării de îndată a modificării stării de sănătate a lor sau a colegilor de cameră;

-au fost elaborate instrucțiuni de folosire a echipamentului de protecție, instrucțiuni introduse și în Regulamentul de Ordine Interioară;

-au fost luate măsuri specifice prevenirii răspândirii bolii în rândul personalului și a persoanelor custodiate, după cum urmează:

- servirea hranei s-a realizat exclusiv pe camera de deținere

- adoptarea programului secvențial de lucru al personalului

- igienizarea spațiilor între schimburi

- accesul cu respectarea distanței de siguranță

- suspendarea servirii mesei la popota unității, aceasta funcționând doar pentru pregătirea hranei și ridicată personal în recipiente de unică folosință

- limitarea contactului cu deținuții, folosirea mijloacelor alternative de comunicare (telefonie cu circuit intern, videoconferință etc.)

- au fost montate la intrarea în secțiile de deținere, post control, clădire sector administrativ, dispensere cu substanța dezinfectantă

- a fost dispusă măsurarea temperaturii atât la intrarea/ieșirea din serviciu, cât și în timpul programului

- toate activitățile desfășurate cu deținuții, s-a realizat pe camere de deținere

- desfășurarea activității comisiilor prevăzute de Legea nr. 254/2013, s-au realizat cu limitarea prezenței deținuților, iar unde situația a impus prezența acestora, s-a respectat distanța de protecție

- au fost efectuate controale în vederea respectării măsurilor de siguranță împotriva răspândirii virusului SARS CoV2

-a fost elaborat un plan privind traseul de urmat de către personalul din subordine, în vederea asigurării distanțării fizice și diminuării pericolului de răspândire a virusului COVID-19;

-au fost suspendate activitățile lucrative, în conformitate cu prevederile măsurilor privind instituirea stării de urgență, iar în perioada stării de alertă, au fost suspendate doar punctele de lucru exterioare, cu beneficiarii externi;

-în cadrul secției de deținere E4 arest preventiv/carantinare observare, au fost luate măsuri în vederea asigurării cazării individuale a persoanelor private de libertate nou depuse, pe o perioadă de cel mult 14 zile, în vederea efectuării triajului epidemiologic, anterior introducerii acestora în colectivitate;

-în cadrul secției de deținere E3 regim închis, au fost alocate un număr de 4 camere pentru asigurarea monitorizării timp de 7 zile, pentru deținutele sosite prin transfer sau alte situații (spre exemplu: acordare de vizită intimă);

-deținuților care au efectuat activități lucrative în interesul locului de deținere, li s-au distribuit măști și mănuși de protecție;

-pentru menținerea contactului cu familia, a fost suplimentat dreptul la comunicări on-line, fără a se ține cont de situația disciplinară a persoanelor private de libertate.

În decursul anului 2020, s-au achiziționat materiale individuale de protecție, precum și dezinfectanți, atât de către serviciul logistic din cadrul Penitenciarului de Femei Ploiești Târgșorul Nou, cât și de către Penitenciarul-Spital București Rahova.

La nivelul anului 2021, de achiziționarea produselor menționate se ocupă Baza de Aprovizionare Gospodărie și Reparații, care va desfășura o licitație deschisă, în acest sens.

Referitor la asistența medicală,

În momentul întreprinderii online, în penitenciar erau cazate 461 de persoane private de libertate, dintre care 455 femei și 6 bărbați. Dintre acestea, un număr de 13 persoane private de libertate se aflau în perioada de monitorizare medicală de 7 zile ca urmare a sosirii din transfer. De asemenea, în momentul respectiv, erau custodiate 8 deținute tinere (18-21 ani) și 18 deținute cu vârsta peste 65 de ani. La data de 04.02.2021, în cadrul penitenciarului nu erau custodiate persoane cu dizabilități. În perioada iunie 2020 - februarie 2021, la nivelul cabinetului medical din cadrul penitenciarului, au fost efectuate 70 de consultații stomatologice și 180 consultații ginecologice.

Au fost înregistrate un număr de 6004 urgențe medicale și 27 de solicitări 112. În urma celor 27 de solicitări la serviciul de urgență, 8 persoane private de libertate au rămas internate în spital (Spitalul Județean Ploiești, Spitalul Penitenciar Jilava, Spitalul Penitenciar Mioveni, etc), una dintre deținutele internate în spital decedând pe data de 07.06.2020, ca urmare a unei pneumonii acute și insuficienței respiratorii acute, conform certificatului constatator al decesului. În această perioadă, au fost înregistrate și 3 tentative de suicid prin ingestie voluntară medicamentoasă, persoanele private de libertate fiind trimise spre evaluare și tratament către Spitalul Județean de Urgență Ploiești (niciuna nu a rămas internată în spital la data solicitării, dar ulterior, două dintre aceste persoane au fost transferate, una la Spitalul Penitenciar Rahova, alta la Spitalul Penitenciar Mioveni).

Totodată, în infirmeria unității au fost internate permanent și monitorizate un număr aproximativ de 20 de deținute dintre care, 5 deținute pentru supraveghere/administrare insulină.

În contextul epidemiologic actual, la nivelul unității au fost întocmite planuri de măsuri, ocazie cu care au fost aduse modificări regulamentului de ordine interioară, prin introducerea de noi prevederi referitoare la obligativitatea purtării echipamentelor de protecție individuală de către persoanele private de libertate. Atât personalul cât și persoanele private de libertate, au fost înștiințate și instruite cu privire la noile măsuri de protecție în scopul prevenirii răspândirii infecției cu virusul SARS-CoV-2, așa cum reiese din procesele verbale de instruire a personalului.

De asemenea, s-a desfășurat o „Campanie de informare cu privire la prevenirea răspândirii virusului COVID 19” adresată unui număr de 434 de persoane private de libertate, clasificate în toate regimurile de executare, activitatea fiind derulată prin transmiterea prin intermediul televiziunii cu circuit închis a informațiilor, precum și prin transmiterea materialelor informative la camerele de deținere.

În perioada 18.06.2020-03.02.2021, un număr de 38 de angajați ai unității au prezentat simptomatologie de infecție acută respiratorie sau au fost contactați cu persoane confirmate pozitiv la testarea pentru infecția cu SARS-CoV-2, dintre care, 16 persoane au fost confirmate pozitiv în urma testărilor. Personalul era supus triajului epidemiologic la intrarea și la ieșirea din serviciu.

De asemenea, în perioada menționată, la nivelul penitenciarului au fost depuse de către Poliție un număr de 97 de deținute, cărora, la intrarea în penitenciar, li s-a efectuat triaj epidemiologic. Astfel, 32 de deținute au fost testate cu teste rapide antigen, conform deciziei ANP 737/14.12.2020, rezultatele fiind negative. Acestea au fost izolate și monitorizate timp de 14 zile. Pe perioada izolării, nicio deținută nu a prezentat simptome de infecție respiratorie acută, acestea fiind mutate în camera de carantină. Camerele în care au fost izolate deținutele au fost dezinfectate.

În data de 22.10.2020, a fost trimisă la Spitalul Județean Ploiești o deținută care prezenta simptomatologie respiratorie cu sindrom febril, care a rămas internată și testată SARS-CoV-2 pozitiv în ziua de 23.10.2020, fiind transferată în aceeași zi la Spitalul Penitenciar Jilava. A fost carantinată camera deținutei, în care se mai aflau cazate alte 9 deținute. În data de 25.10.2020, au fost testate și acestea, rezultatul fiind pozitiv în cazul tuturor celor 9 deținute. Acestea au fost și ele transferate la Spitalul Penitenciar Jilava, iar contactii lor au fost monitorizați de 3 ori pe zi. În data de 27.10.2020, s-a apelat 112 pentru 4 deținute care afirmau anosmie, ageuzie și febră. În urma consultului medical, s-a recomandat test COVID pentru 3 dintre acestea, test efectuat pe 28.10.2020 și confirmat pozitiv pentru toate 3 pe 30.10.2020, când au fost transferate la Spitalul Penitenciar Jilava. În acest context, s-a decis carantinarea întregii secții de deținere și monitorizarea stării de sănătate a tuturor deținuților din acest sector.

În ceea ce privește recomandările emise la vizita precedentă a echipei MNP menționăm următoarele:

Referitor la recomandarea „1. Este imperios necesară angajarea de urgență a unui medic de medicină generală/ medic de familie cu program zilnic 5/7 zile pe săptămână, altfel consider că trebuie evaluată oportunitatea relocării deținuților cu afecțiuni cronice în alte unități penitenciare, mai ales în cazul celor cu decompensări/complicații frecvente sau cu risc de a dezvolta rapid complicații grave (HIV/SIDA, alte imunodeficiențe și insuficiențe de organe în fază avansată de evoluție). Dreptul la sănătate al persoanelor private de libertate custodiate în acest penitenciar trebuie respectat pe deplin, precum și dreptul personalului medical mediu deja angajat de a-și exercita profesia în limita competențelor stabilite prin lege”, cât și la recomandarea „3. Evaluarea tuturor deținuților de către un medic în cel mai scurt timp după intrarea în penitenciar”, ni s-a răspuns la data de 24.11.2020 că, *la nivelul Cabinetului medical din cadrul penitenciarului sunt prevăzute 5 posturi de medic și 12 posturi de asistenți medicali, dintre care sunt încadrate 2 posturi de medic (medic dentist și medic rezident obstetrică-ginecologie) și 11 posturi de asistent medical. Pentru ocuparea posturilor vacante conducerea unității a întreprins numeroase demersuri de ocupare, cum ar fi scoaterea la concurs din sursă externă, anunțuri de mutare între unitățile din sistemul administrației penitenciare, anunțuri ocupare posturi în procedură de angajare fără concurs, dar fără rezultat, iar la data antemenționată era în desfășurare un concurs de ocupare a unui post de medic de medicină generală, aflat în responsabilitatea Direcției Resurse Umane. În momentul întrevederii online, la data de 10 februarie 2021, am aflat că, dintre cele 11 posturi ocupate de asistenți medicali, 2 asistente se pensionaseră, 1 asistentă se afla în concediu de creștere copil, iar dintre cele 8 asistente medicale rămase, una dintre asistente ocupa postul de asistent de farmacie, astfel încât, celelalte 7 asistente medicale acopereau 4 ture de activitate în cadrul cabinetului medical. În ce privește posturile de medic, nu se făcuse nicio angajare nouă, dar medicul rezident obstetrică-ginecologie absolvise examenul de specialitate și întreprindea activitate medicală în prezent în cadrul penitenciarului. De asemenea, membrii echipei MNP au fost informați că s-a redeschis secția de femei a Spitalului Penitenciar Jilava București și deținuții din Penitenciarul Ploiești Târgșorul Nou vor fi trimise acolo pentru reevaluare și screening eșalonat.*

Cu privire la recomandarea „2. Formarea continuă a personalului medical, și nu numai, în strategii de abordare psiho-socială adecvată a persoanelor cu tulburări psihice precum tulburările de personalitate sau retardul mintal pentru o calitate optimă a actului medical”, ni s-a răspuns la data de 24.11.2020 că, *nu au fost identificate cursuri de formare on-line cu specificul recomandat.*

În ceea ce privește recomandarea „4. Completarea tuturor rubricilor foilor de observație clinică generală” și recomandarea „5. Parcurgerea (și explicarea conținutului acolo unde există nelămuriri) consimțământului informat al pacientului referitor la asistența medicală pentru fiecare persoană nou intrată în penitenciar, în prezența unui cadru medical, completarea și semnarea acestuia de către persoana privată de libertate, după ce a înțeles pe deplin informațiile prezentate și a fost de acord cu cele scrise. Exprimarea dezacordului cu conținutul consimțământului informat și refuzul actului medical și/sau semnării documentului se face în scris de către persoana privată de libertate sub semnătura acesteia și a cadrului medical”, ni s-a răspuns la data de 24.11.2020 că, *personalul medical mediu angajat a fost instruit în permanență, de la data emiterii acestor recomandări, în vederea completării atente a foilor de observație clinică generală, în limita competențelor, precum și în vederea completării formularelor de consimțământ/ dezacord al persoanelor private de libertate cu privire la asistența medicală acordată în penitenciar. În cursul întâlnirii online am discutat cu medicul șef despre punctele 4 și 5 iar acesta a evidențiat deficitul de personal și competențele limitate ale personalului medical mediu drept impediment în realizarea recomandărilor de la aceste 2 puncte. La punctul 5, a adăugat că persoanele private de libertate au refuzat adesea evaluarea de către personalul medical de pe Ambulanță sau prezentarea la spital, iar în unele cazuri au refuzat să semneze pentru a-și susține dezacordul exprimat verbal.*

În legătură cu recomandarea „6. Semnarea de către deținută la fiecare administrare a tratamentului psihotrop în registrul dedicat administrării medicației psihotrope. la data de 24.11.2020”, *nu am primit niciun răspuns, fapt pentru care, se impune o nouă recomandare.*

Referitor la recomandarea „7. Se recomandă creșterea proporției de personal de sex feminin raportat la total, tratat, pentru a respecta recomandările internaționale cu privire la acest aspect, atât

la nivelul compartimentului medical cât și în celelalte compartimente” la data de 24.11.2020, *nu am primit niciun răspuns*, fapt pentru care, se impune o nouă recomandare.

Referitor la asistența socială

În cadrul Serviciului de asistență psihosocială își desfășurau activitatea trei asistenți sociali, un post fiind vacant, fiind demarcate demersurile în vederea ocupării acestui post. Asistenții sociali angajați ai Penitenciarului dețineau avizul de exercitare a profesiei, erau înscriși în Registrul Național al Asistenților Sociali din România și desfășurau activități în concordanță cu treapta de competență pe care o dețineau.

Asistenții sociali își desfășurau activitatea pe trei paliere: consiliere socială, convorbiri individuale și implementarea programelor structurate sau semi-structurate. În vederea menținerii relației cu familia, asistenții sociali asigurau sprijin persoanei private de libertate în sensul identificării și susținerii mediului de suport pentru integrare socială, cât și pentru identificarea surselor financiare post liberare.

Programele de asistență socială adresate deținuților, erau adaptate în funcție de nevoile și riscurile identificate, în vederea formării și dezvoltării deprinderilor sociale, precum și a îmbunătățirii relațiilor acestora cu mediul de suport.

Demersurile de asistență socială aveau în vedere identificarea nevoilor, a riscurilor de a dezvolta comportamente dezadaptative, precum și particularizarea intervențiilor în funcție de specificul fiecărei categorii de persoane private de libertate.

Începând cu data de 21.03.2020, toate programele și activitățile de reintegrare socială s-au desfășurat având în vedere contextul cu privire la transmiterea și răspândirea virusului SARS-Cov-2, prin alternarea întâlnirilor directe cu deținuții (grupuri mici –maxim 5 persoane, pe camere sau tronsoane, raportate la spațiul de desfășurare) cu activități desfășurate la nivelul camerelor, prin intermediul TV cu circuit închis. De asemenea activitățile derulate cu persoanele private de libertate au fost adaptate în sensul informării continue a deținuților cu privire la specificul infectării cu SARS-CoV-2, a conștientizării necesității respectării unor măsuri igienico-sanitare stricte, precum și a menținerii unei stări de spirit corespunzătoare în rândul acestora.

Demersurile de reintegrare socială desfășurate în perioada stării de urgență și alertă au fost inițiate ținând cont de oferta de programe și activități de reintegrare socială, de nevoile identificate, precum și de recomandările survenite pe parcursul anului din partea Direcției Reintegrare Socială din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor privind pilotarea unor programe educaționale, ținând cont totodată de resursele umane și materialele disponibile.

Implicarea persoanelor private de libertate în demersuri educaționale, psihologice, sociale și moral-religioase s-a realizat prin includerea deținuților de la nivelul aceleiași camere de deținere, la aceeași activitate sau din cadrul aceleiași secții de deținere, cu respectarea criteriilor stabilite pe principiul rotației.

Activitățile în regim individual de tipul: evaluare, consiliere, convorbire, circumscrise domeniilor educație, asistență psihologică și asistență socială s-au realizat față în față, la solicitarea deținutei și/sau în situația în care specialistul a considerat necesar, respectându-se măsurile de protecție medicală și distanțarea fizică, iar evaluările persoanelor nou-depuse s-au realizat după 14 zile de la depunere, evaluările periodice și finale realizându-se pornind de la studiul documentelor, ulterior având loc o întâlnire față în față cu respectarea măsurilor specifice sau prin intermediul liniei telefonice instalate.

Activitățile individuale derulate cu deținuții în perioada iulie 2020 – februarie 2021, pe domeniul asistenței psihosociale, se prezintă astfel:

Cu privire la *convorbirile individuale sociale* s-a constatat că un număr de 311 au fost derulate față în față și 105 derulate prin intermediul liniei telefonice, iar *convorbirile individuale psihologice*: au înregistrat un număr de 99 convorbiri derulate față în față și 13 prin intermediul liniei telefonice. În ce privește numărul *evaluărilor sociale inițiale* s-a constatat că 104 au fost derulate față în față și 18 prin intermediul liniei telefonice.

Evaluările sociale finale, s-au aflat la un nivel similar, cele sociale fiind ușor mai mari față de cele psihologice; ca exemplu evaluările sociale derulate față în față au fost de 140, iar cele derulate prin intermediul liniei telefonice - 58.

În ceea ce privește *consilierea socială*, aceasta s-a realizat numai față în față (24 activități), în timp ce *consilierea psihologică* s-a realizat și prin intermediul liniei telefonice.

În legătură cu demersurile de soluționare a problemelor persoanelor private de libertate: 219 demersuri au fost adresate către diverse instituții sau organizații neguvernamentale.

Activitățile și programele de asistență psihosocială derulate în mod direct, față în față cu deținuții au fost:

Programul de dezvoltare a abilităților decizionale în situații de risc infracțional (program de prevenire a recidivei), program ce s-a finalizat și s-a desfășurat față în față fiind incluse inițial 23 persoane private de libertate, ulterior cu un grup de 5 deținuți.

Programul de dezvoltare a abilităților parentale, s-a desfășurat față în față cu un grup de 5 deținuți;

Grupul de terapie socială s-a desfășurat față în față cu un număr total de 22 persoane private de libertate;

Grupul de intervenție s-a desfășurat față în față cu număr total de 23 persoane private de libertate, ulterior acesta derulându-se față în față cu un număr de 15 deținuți;

Programul de formare a deținuților de sprijin s-a desfășurat față în față cu număr total de 7 persoane private de libertate.

Activități și programe de asistență psihosocială derulate atât în mod direct, cât și prin metode alternative (prin intermediul televiziunii cu circuit închis, on-line, prin studiu individual la camerele de deținere și distribuirea fișelor de lucru deținuților participante) au cuprins Programe de pregătire pentru liberare, cât și Programe de autocunoaștere și dezvoltare personală.

În cadrul Programelor de pregătire pentru liberare au fost incluse 164 persoane private de libertate; pentru 4 ședințe s-au distribuit fișe de lucru individuale; 5 ședințe au fost prezentate prin material suport power point prin intermediul televiziunii cu circuit închis, restul de 3 ședințe au fost desfășurate față în față.

În cadrul Programului „*Un nou început*” primele 4 ședințe au fost derulate față în față în colaborare cu voluntari ai Fundației „*Stânca Veacurilor*”, următoarele 4 ședințe s-au derulat prin distribuirea de fișe de lucru la camerele de deținere, iar 6 ședințe de final au fost derulate față în față. La program a participat un număr de 15 persoane private de libertate cazate pe secția medico-socială.

Dintre activitățile și programele de asistență psihosocială derulate doar prin metode alternative enumerăm: activitatea de prevenire a delincvenței juvenile „*Dincolo de aparențe*”, activitate desfășurată în colaborare cu Inspectoratul Județean de Poliție Dâmbovița – centrul de prevenire a criminalității, Inspectoratul Școlar Județean Dâmbovița, Penitenciarul Mărgineni și Penitenciarul Găiești. În cadrul acestui proiect, a fost realizată activitatea „*Mesaje antiinfracționale din detenție*” – activitate susținută în sistem online prin intermediul platformei Google Meet cu participarea a 24 elevi și 3 cadre didactice din cadrul scolii gimnaziale „*Vasile Cârlova*” Târgoviște. La activitate au participat deținuți care au reușit să surprindă importanța respectării regulilor și legilor în vederea prevenirii delincvenței juvenile. Activitatea socială „*Comunicarea non-violentă*” s-a desfășurat prin intermediul TV cu circuit închis, fiind incluse un număr de 12 persoane private de libertate.

În ceea ce privește domeniul educațional, activitățile individuale derulate cu deținuții în perioada iulie 2020 – februarie 2021, au fost: convorbiri individuale (313 derulate față în față, 133 derulate prin intermediul liniei telefonice), evaluări educaționale inițiale (77 derulate față în față, 20 derulate prin intermediul liniei telefonice), evaluări educaționale periodice (202 derulate față în față, 78 derulate prin intermediul liniei telefonice), evaluări educaționale finale (116 derulate față în față, 51 derulate prin intermediul liniei telefonice), consiliere educațională (149 derulate față în față, 14 derulate prin intermediul liniei telefonice), consiliere moral- religioasă (81 derulate față în față).

Dintre activitățile și programele educaționale derulate în mod direct, față în față, cu deținuții au fost: Programul „*Dezvoltarea universului cunoașterii – modul Geografia României*” (18 deținuți, clasificate în regim închis și semideschis), Programul „*Educație pentru sănătate*” (22 deținuți), Programul „*Educație pentru viața de familie*” (74 deținuți), Programul de educație religioasă

„Lăudați pe Domnul”, coordonat de preot s-a desfășurat cu un număr de 47 deținuți din regim semideschis și închis, la biserica unității, cu grupuri mici și cu respectarea repartizării deținuților pe camerele de deținere și a măsurilor de distanțare socială.

În această perioadă, a continuat pilotarea a două programe educaționale: *Program de educație prin sport – Modulul de șah*, derulat cu un număr de 12 deținuți care execută pedeapsa în regim închis și *Programul de educație religioasă „Cuvântul care zidește” – modulul ABC-ul credinței*. Cele două programe s-au derulat prin activități directe cu deținuții, cu grupuri mici și cu respectarea măsurilor de protecție, distanțare socială și repartizare pe camere de deținere.

De asemenea, au mai fost susținute diverse activități artistice, precum: activitate cultural artistică de tip dezbateri „Ziua internațională a prieteniei” (58 deținuți), activitate cultural artistică de tip atelier ocupațional Ziua modei (32 deținuți), activitate de tip concurs tematic Ziua protecției stratului de ozon (10 deținuți) clasificate în regim semideschis, activitate derulată față în față, în cabinet educator, activitate cultural artistică de tip dezbateri ”Magia Crăciunului” (22 deținuți), activitatea educațională tip cerc literar intitulată ”Note feminine”, etc.

Dintre activitățile și programele educaționale derulate atât în mod direct, cât și prin metode alternative (prin intermediul televiziunii cu circuit închis, prin studiu individual la camere de deținere și distribuția fișelor de lucru deținuților participante), precizăm Programul adaptat pentru viața instituționalizată în cadrul căruia 103 deținuți derulat în mod direct cât și prin intermediul televiziunii cu circuit închis și obținerea feedback-ului prin intermediul liniei telefonice. Alte programe și activități implementate în această perioadă au fost: Program de alfabetizare, Programul „Liber și reintegrat”, Programul „Biblia și sentimentele umane”, activitate educațională de difuzare a culturii-tip recenzie de carte, activitățile moral-religioase, activitate redactare Revista ”Făclia”, etc.

De asemenea, a fost organizată o campanie de informare cu privire la prevenirea răspândirii virusului COVID 19, activitate la care au participat un număr de 434 deținuți clasificate în toate regimurile de executare, activitate derulată prin transmiterea prin intermediul televiziunii cu circuit a informațiilor, precum și prin transmiterea materialelor informative la camerele de deținere.

Activități artistice (quilling, croșetat, cusut) s-au derulat în perioada iulie-decembrie 2020 la camerele de deținere, sub coordonarea și monitorizarea strictă a materialelor folosite de către agentul responsabil al activităților ocupaționale. Cele mai reușite lucrări (felicitări, păpuși tradiționale, obiecte ornament: coronițe, brăduți, tablouri și obiecte din piese quilling, machete) au fost expuse la clubul persoanelor private de libertate cu ocazia Sărbătorii Crăciunului.

Toate activitățile moral-religioase (slujbe, liturghii), cât și cele organizate în baza proiectelor de activitate s-au desfășurat cu respectarea tuturor măsurilor de protecție, prevenire, distanțare socială impuse de prevenirea infectării cu SARS-CoV-2, conform planurilor de măsuri aprobate și a indicațiilor și recomandărilor autorităților naționale și Bisericii Ortodoxe Române.

Activitățile sportive s-au desfășurat în perioada iulie- decembrie 2020 în aer liber în baza planificării, pe zile și în funcție de numărul de camere/persoane private de libertate apte din punct de vedere medical. Conform Planului de măsuri s-a asigurat accesul deținuților la activități sportive cu implicarea deținuților din aceeași cameră, respectiv gruparea camerelor de deținere din cadrul aceleiași secții de deținere. Numărul total de persoane participante la activități sportive în perioada menționată a fost de 255 deținuți.

Cursurile de școlarizare s-au desfășurat printr-o colaborare continuă și flexibilă cu instituțiile de învățământ, respectiv Centrul Școlar de Educație Incluzivă Filipeștii de Târg și Liceul Tehnologic ”Elie Radu” Ploiești, în conformitate cu scenariile comunicate de Ministerul Educației și Cercetării și planurile de măsuri impuse pentru prevenirea răspândirii virusului SARS-CoV-2.

În anul școlar 2019-2020, în cadrul penitenciarului s-au organizat Programul de învățământ nivel primar ”A doua șansă”, Program de învățământ nivel gimnazial – frecvență redusă, Program de învățământ nivel liceal.

Toate activitățile menționate s-au desfășurat cu respectarea planului de măsuri aprobat la nivel de unitate, respectiv cu purtarea echipamentului de protecție, respectarea distanței sociale aerisirea și igienizarea spațiilor, precum și cu respectarea repartizării pe camere.

În perioadele în care activitatea de instruire școlară s-a derulat prin mijloace alternative, coordonatorul activităților de școlarizare a ținut permanent legătura cu unitatea de învățământ

colaboratoare, precum și cu cadrele didactice, a distribuit constant materiale didactice deținutelor înscrise în programul de școlarizare, fiind implicat în ghidarea deținutelor pentru completarea evaluărilor primite, astfel încât s-a asigurat continuitatea activităților didactice.

Astfel, învățământul gimnazial s-a desfășurat de comun acord cu unitatea de învățământ prin metode alternative, respectiv transmitere și distribuire de materiale informative și fișe de lucru la camerele de deținere pentru fiecare disciplină (matematică, biologie, lb. română: gramatică și literatură, educație civică, cunoașterea mediului, program Pregătiți pentru viață, educație plastică, educație tehnologică, geografie, istorie, limba engleză, limba franceză, muzică, TIC, religie și latină).

În ceea ce privește cursurile liceale, acestea s-au desfășurat în format online în urma amenajării și dotării spațiului "Mama și copilul" din cadrul sectorului vizită cu echipamente tehnice corespunzătoare.

La reluarea activităților care au presupus prezența personalului didactic, accesul acestora în locul de deținere s-a realizat în urma triajului epidemiologic, iar în sala de clasă au fost asigurate produse de igienă necesare dezinfectării, în vederea utilizării cât mai frecvente.

Asistenții sociali acordau sprijin calificat persoanelor private de libertate, în vederea ameliorării sau soluționării problemelor sociale cu care se confruntau, cât și în vederea pregătirii acestora pentru reintegrarea în familie și comunitate după liberarea din penitenciar. În cadrul convorbirilor individuale deținutele formulau solicitări, în principal cu privire la obținerea unor informații cu privire la situația copiilor.

Din totalul deținutelor existente în penitenciar la momentul vizitei, 216 deținute aveau copii minori la momentul încarcerării, 163 dintre acestea aveau copii în grija familiei, iar 53 deținute aveau copii plasați în sistemul de protecție a copilului, majoritatea în asistență maternală profesionistă. Dat fiind condițiile specifice din perioada pandemiei, aproximativ 137 persoane private de libertate au comunicat online cu copiii aflați în familie, dintr-un total de 163 persoane private de libertate cu copii rămași acasă, iar 11 persoane private de libertate au comunicat online cu copiii lor, aflați în plasament, în sistemul de protecție a copilului, restul persoanelor private de libertate au păstrat legătura telefonic cu aceștia și primesc periodic informații și fotografii ale copiilor, prin corespondență. Reprezentanții penitenciarului au precizat că în timpul comunicărilor online, nici un copil nu a refuzat comunicarea cu mama.

Pentru copii aflați în sistemul de protecție socială (la solicitarea mamelor), asistenții sociali din cadrul penitenciarului au purtat corespondență permanentă cu direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului din județul în care se află plasat minorul.

Având în vedere dificultățile întâmpinate, în vederea menținerii contactului între mamele aflate în detenție și minorii aflați în sistemul de protecție a copilului, în raportul de vizită întocmit ca urmare a vizitei MNP efectuate în anul 2020 a fost dispusă recomandarea privind încheierea unui Protocol de colaborare la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor (ANP) și Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții (ANDPDCA) în care să se stabilească detalii ale colaborării celor două părți în conformitate cu prevederile legale în domeniul protecției copilului.

Urmare acestui aspect, începând cu anul 2020 a fost încheiat un Protocol de colaborare între cele două instituții, document ce vizează, în principal asigurarea cadrului general de colaborare referitor la asigurarea menținerii relațiilor personale dintre copii și părinții acestora aflați în stare privată de libertate.

Documentul cuprinde în mod concret care sunt obligațiile fiecărei părți, unităților subordonate din cadrul ANP revenindu-le, printre altele, obligația de a solicita DGASPC asistarea minorului care beneficiază de o măsură de protecție specială, al cărui părinte (părinți) execută o pedeapsă privată de libertate și facilitează vizitarea acestuia în penitenciar, de a facilita menținerea relațiilor de familie prin orice mijloace și metode alternative, în conformitate cu legislația în vigoare, respectiv: corespondență scrisă, fotografii, comunicări online, precum și de a amenaja, în fiecare loc de detenție, spații prietenoase în care copiii să poată vizita părinții aflați în stare privată de libertate.

În cadrul Comunității „Mama și Copilul”, în perioada iulie 2020 - februarie 2021 au fost custodiate trei mame, una dintre acestea fusese transferată în data de 02.02.2021 de la Penitenciarul Rahova. Din discuțiile purtate cu reprezentanții penitenciarului a rezultat că toate deținutele au fost

informate în legătură cu posibilitatea solicitării întreruperii executării pedepsei de libertate. De asemenea, toate cele trei deținute au beneficiat de consiliere socială în vederea dezvoltării abilităților parentale, activitate desfășurată față în față.

Alte activități desfășurate cu deținutele din Comunitatea Mama și copilul au fost: Programul de pregătire pentru liberare; Activitatea socială organizată în baza proiectului de activitate „ABC-ul relațiilor de familie”.

Cu privire la situația mamelor custodiate în cadrul comunității „Mama și Copilul”, situația uneia dintre acestea a fost analizată în comisia de propuneri pentru liberare condiționată și a fost pusă în libertate, o altă mamă a fost pusă în libertate prin întreruperea executării pedepsei, iar pentru cea de-a treia mamă s-au făcut demersuri către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vâlcea, ca urmare a solicitării deținutei mame de a se stabili plasamentul copilului în familia extinsă sau la asistent maternal, din cauza lipsei sprijinului moral și material din partea familiei. În acest sens, prin Protocolul de colaborare enunțat mai sus a fost stabilită ca responsabilitate a ANDPDCA facilitarea colaborării unităților penitenciare cu DGASPC în vederea asistării copiilor aflați în sistemul de protecție specială, ai căror părinți sau reprezentanți legali execută o pedeapsă sau o măsură privativă de libertate.

Referitor la asistența psihologică, aceasta era asigurată de un psiholog cu competențe profesionale atât în psihologie aplicată în apărare și siguranță națională cât și în psihologie clinică și psihoterapie, ce asigură conform prevederilor legale desfășurarea activităților profesionale, ce constau în activități de evaluare psihologică inițială, periodică, finală, consiliere psihologică, individuală, de grup, convorbiri individuale.

Totodată, conform Planului de Management privind organizarea și desfășurarea activităților de educație și asistență psihosocială se derulau activități de sprijinire a persoanelor custodiate la condițiile privării de libertate și informarea acestora cu privire la procedura de includere în activități, furnizarea serviciilor de asistență psiho-socială și educațională adaptate permanent nevoilor identificate în rândul persoanelor custodiate, programe de asistență psihosocială, activități de pregătire a persoanelor aflate în detenție pentru liberare. Astfel, în funcție de regimul de detenție, în vederea facilitării reintegrării sociale, se organizau activități structurate, semistructurate, de școlarizare și formare profesională a deținuților monitorizați. Programele de asistență psihologică generală cuprindeau programe structurate în funcție de nevoile și riscurile identificate, în vederea dezvoltării deprinderilor, atitudinilor prosoziale, cu scopul creșterii șanselor de reintegrare socială.

Dosarul de asistență psihosocială și educație al fiecărei persoane private de libertate cuprindea fișă opis cu următoarele documente: fișă educație, fișă educație -evaluare periodică, fișă socială, fișă psihologică-evaluare periodică, fișă de asistență moral-religioasă, plan individualizat de intervenție educativă inițial, planul individualizat de evaluare și intervenție terapeutică, angajamentul de participare, propuneri de modificare a regimului de executare a pedepsei persoanelor, desfășurarea intervenției educaționale, desfășurarea intervenției psihosociale.

Evaluarea clinică și programele de consiliere psihologică au fost fundamentate de aplicarea instrumentelor de evaluare psihologică achiziționate de Administrația Națională a Penitenciarelor. Astfel, în evaluările psihologice erau utilizate următoarele baterii de teste: SCID I (tulburări psihice), SCID II (tulburări de personalitate), SEC (trăsături de personalitate), screeningul, instrumentul de evaluare a nevoilor psihologice și îndrumarul de interviu psihologic.

Activitățile de reintegrare socială cuprindeau activități planificate de evaluare socială, psihologică și educațională, periodică și finală, precum și activități de consiliere socială și psihologică ce vizează sprijinirea persoanelor private de libertate pentru soluționarea diverselor probleme cu care acestea se confruntă.

Referitor la activitățile de evaluare psihologică inițială desfășurate în cadrul penitenciarului, în perioada iulie 2020-februarie 2021 au fost realizate 96 (78 derulate față în față, 18 prin intermediul liniilor telefonice), 263 de evaluări psihologice periodice (194 derulate față în față, 69 prin intermediul liniei telefonice), 160 de evaluări psihologice finale (140 față în față, 58 derulate prin intermediul liniei telefonice) și 33 de activități de consiliere psihologică (27 față în față și 6 prin intermediul liniei telefonice).

Din discuțiile purtate cu angajații penitenciarului, aceștia au afirmat că organizarea ședințelor de consiliere psihologică sau convorbiri individuale erau consecutive evaluărilor psihologice, desfășurându-se în funcție de tipul problemelor identificate. De remarcat că ședințele de psihologie se acordau atât la solicitarea proprie a persoanelor private de libertate cât și la sesizarea șefului de secție sau la recomandarea cadrelor medicale ale unității. Consilierea psihologică era asigurată pentru toate categoriile de deținuți, bolnavi psihic, consumatori de alcool, droguri, diminuarea riscului suicidar, în criză, pentru persoanele cu risc de vulnerabilizare.

Referitor la activitățile și programele de asistență psihosocială acestea s-au derulat atât în mod direct, cât și prin metode alternative (prin intermediul televiziunii cu circuit închis, on-line, prin studiu individual la camere de deținere și distribuirea fișelor de lucru deținutelor) au fost desfășurate în cadrul programului de pregătire pentru libertate, fiind incluse 164 persoane, desfășurate în 4 ședințe în care au fost distribuite fișe de lucru individuale, 5 ședințe desfășurate prin material suport power point prin intermediul televiziunii cu circuit închis, restul de 3 ședințe au fost desfășurate față în față.

La nivelul penitenciarului se derulau activități destinate persoanelor cu tulburări psihice, de anxietate, depresie, activități derulate în cadrul *Programului „Comunitatea terapeutică Anima”*. De precizat, că la începutul lunii septembrie 2020, toate persoanele din *Comunitatea terapeutică Anima* au fost transferate la Penitenciarul Gherla în vederea continuării programului destinat persoanelor cu tulburări de anxietate și depresie. Dintre activitățile care s-au desfășurat față în față pot fi enumerate: *ABC-ul relațiilor de familie* (incluse 45 de persoane), *Ziua Internațională pentru eliminarea discriminării rasiale* (au fost incluse 14 persoane), *Un pas mai aproape de visul meu* (incluse 10 persoane private de libertate), *Importanța relației mama și copilul*, (au participat 14 persoane private de libertate), activitatea psihologică *„Psihologia Crăciunului* (au fost incluse 10 persoane). Programul *Un nou început*, a fost derulat împreună cu voluntari ai Fundației Stânca Veacurilor, la care au participat 15 persoane private de libertate cazate pe secția medico-socială. De asemenea, activitatea socială *Ziua Internațională a persoanelor vârstnice*, au fost incluse 24 persoane private de libertate, ședințele desfășurându-se prin intermediul televiziunii cu circuit închis. Activitățile din cadrul *Programului de autocunoștere și dezvoltare personală* s-au desfășurat cu un număr total de 9 persoane private de libertate din regim deschis și semideschis. Cele trei mame aflate în cadrul *Comunității Mama și Copilul*, au beneficiat de consiliere psiho-socială în vederea dezvoltării abilităților parentale, programe de pregătire pentru libertate, activități ce au fost desfășurate față în față.

Dintre programele de asistență psihosocială derulate doar prin metode alternative, pot fi enumerate: *Activitățile de prevenire a delicvenței juvenile-Dincolo de aparențe-*, activitate desfășurată în parteneriat cu Inspectoratul de Poliție Dâmbovița, centrul de prevenire a criminalității, Inspectoratul Școlar Județean Dâmbovița, Penitenciarul Mărgineni și Penitenciarul Găești: activitatea *Mesaje antiinfracționale din detenție* susținută de 24 de elevi și 3 cadre didactice din cadrul școlii gimnaziale Vasile Cârlova Târgoviște, și activitatea *Comunicarea non-violentă*, la care au fost incluse 12 persoane private de libertate, activități ce au reușit să surprindă importanța respectării regulilor și legilor în vederea prevenirii delicvenței juvenile.

De asemenea, a fost asigurat dreptul la asistență moral-religioasă, conform solicitărilor, în baza contractelor de voluntariat dintre penitenciar și Protoieria Prahova. Cultele care desfășurau activități în penitenciar erau: ortodox, romano-catolic, adventist, baptist și Martorii lui Iehova. Activitatea cultural artistică, moral-religioasă, ocupațională era organizată atât de personalul penitenciarului cât și de reprezentanții instituțiilor și organizațiilor partenere, excepție făcând perioada pandemiei de COVID-19.

Totodată, persoanele private de libertate au participat la multiple activități de programe de asistență psihosocială derulate în mod direct, față în față cu deținutele.

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată,

RECOMANDĂ
conducerii Penitenciarului de Femei Ploiești Târgșorul Nou,
să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

Sub aspectul asistenței medicale

1. Ocuparea posturilor vacante din cadrul compartimentului medical.
2. Creșterea proporției de personal de sex feminin raportat la total, treptat, pentru a respecta recomandările internaționale cu privire la acest aspect, în toate compartimentele penitenciarului.
3. Respectarea procedurii de înregistrare a refuzului asistenței medicale de către o persoană privată de libertate în toate cazurile.
4. Semnarea condicii de primire a tratamentului psihotrop la fiecare administrare.

Sub aspectul asistenței sociale

1. Continuarea demersurilor în vederea ocupării posturilor vacante de asistent social și psiholog, astfel încât să fie asigurate nevoile psiho-sociale ale persoanelor private de libertate.
2. Diversificarea activităților specifice domeniului reintegrării sociale, prin adaptarea la noile condiții impuse de pandemia cu Coronavirus, astfel încât să se asigure persoanelor private de libertate un climat favorabil, care să reducă vulnerabilitatea educațională, psihologică și socială și să faciliteze reintegrarea socială.

Avizat: Adjunct al Avocatului Poporului, Raluca Ecaterina Alexandru

Întocmit: Consilier, Nicolae Voicu – jurist

Consilier, Heroi Cleopatra – asistent social

Consilier, Florina Cristiana Dumitrescu – medic

Consilier, Denisa Maican - psiholog

Cătălin Tudor – reprezentant FACIAS

București, 16 aprilie 2021